

**วินาทีชีวิต? : ปฏิบัติการท่ามกลางสายฝน เพื่อช่วยชีวิตโลมาปากขวด (Bottlenose dolphin) จาก
การพลัดหลงเข้ามาเกยตื้นที่บริเวณหาดบางศิลา อำเภอละงู จังหวัดสตูล**

เมื่อวันเสาร์ ที่ 20 กันยายน 2551 เวลา ประมาณ 07.30 น. ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง
ชายฝั่งสตูล ได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่า มีโลมา เกยตื้นบริเวณหาดบางศิลา ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
จำนวน 2 ตัว ลักษณะยังมีชีวิตอยู่ ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เข้าทำการช่วยเหลือด่วน

ภายหลังรับแจ้ง ทางศูนย์ฯ จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์ช่วยชีวิต (เท่าที่มีอยู่) เมื่อไปถึงบริเวณ
หาดบางศิลา พบโลมา ทั้งสองนอนเกยตื้นอยู่ บริเวณหาดทราย เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ พร้อมกับชาวบ้าน
จึงได้ช่วยกันพลิกตัวโลมา ให้นอนอยู่บนเปลผ้าใบ แล้วทำการลากโลมา ทั้งสองตัวลงสู่ทะเลบริเวณ
ร่องน้ำลึก เป็นระยะทาง 2-3 กม ด้วยความทุลักทุเล ท่ามกลางสายฝน อย่างไม่รู้ตัว พบว่าโลมาทั้ง
สองยังคงแข็งแรงดี และว่ายน้ำไปได้ ท่ามกลางความโล่งใจของผู้ช่วยเหลือ ที่มันไม่เอาชีวิตมาทิ้ง
ไว้ที่ชายหาดแห่งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า โลมาทั้งสองมาเกยตื้นในช่วงเวลาที่ฝนที่ตกหนักมาก
ตลอดเวลา ทำให้อากาศไม่ร้อน ซึ่งเป็นอาจจะความ โชคดีของมันที่ทำให้มันรอดชีวิตได้

ข้อมูลทั่วไป โลมาคิงกล่าว เป็นโลมาปากขวด (โลมามีร้องเสียงเหมือนเด็กทารก) ทั้งสองตัวมีขนาดแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สันนิฐานว่าน่าจะเป็นแม่ลูกกัน

ตัวที่ 1 น้ำหนัก ประมาณ 70-80 กก. ความยาวประมาณ 2.5 เมตร

ตัวที่ 2 น้ำหนัก ประมาณ 50-55 กก. ความยาวประมาณ 1.5 เมตร

จากการตรวจสอบลักษณะร่างกายภายนอกพบว่ามีบาดแผลเล็กน้อย คาดว่าเกิดจากการเดินไปโดนเปลือกหอย และ อวน หรือวัสดุอื่นๆ

สาเหตุที่ขึ้นมาเกยตื้นในครั้งนี้

สันนิษฐานว่า อาจจะ เนื่องจาก โลมาทั้งสองอาจจะว่ายน้ำพลัดหลงเข้ามา ตอนน้ำขึ้นสูง เมื่อน้ำลงอย่างรวดเร็ว โลมาจึงว่ายน้ำลงไม่ทันลงไม่ได้ เพราะบริเวณที่โลมาเกยตื้นในครั้งนี้เป็นบริเวณชายหาดทราย ที่มีลักษณะโค้ง น้ำตื้น และมีพื้นที่กว้างมาก นอกจากนี้บางช่วงมีวนดักปลาของชาวประมงวางขวางกั้นอยู่

จากการสอบถามจากชาวบ้านพบว่านี่เป็นครั้งแรกที่โลมา มาเกยตื้น ณ หาดบางศิลา คังกล่าวข้างต้น

@ เกร็ดความรู้ @

ปลาโลมาปากขวด (Bottlenose dolphin)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tursiops aduncus* (Ehrenberg, 1832)

Family Delphinidae

โลมาปากขวดได้มีการบันทึกว่าเป็นปลาโลมาที่มีขนาดกลาง ร่างกายกำยำ มีครีบโค้งปานกลาง มีสีดำ ตัวโตเต็มวัยมีความยาว 2- 3.8 เมตร น้ำหนัก 220 – 500 กิโลกรัม (เฉลี่ย 242

กิโลกรัม) มีความแตกต่างกันในแต่ละลักษณะทางภูมิศาสตร์ ขนาดของร่างกายจะมีความแปรผันเปลี่ยนแปลงอย่างตรงกันข้ามกับอุณหภูมิของน้ำในแต่ละส่วนของโลก มีสีเทาสว่างถึงสีดำในส่วนหน้าและมีสีสว่างในช่วงท้อง

ปลาโลมาปากขวดมีขนาดที่แตกต่างกันตามที่อยู่อาศัย พบได้บริเวณใกล้ชายฝั่งในเขตร้อน มีแหล่งที่อยู่ที่ยาวขวางทั่วไป พบได้ตามชายฝั่งจากปากแม่น้ำ อ่าว ทะเลสาบ อ่าวน้ำตื้น บางครั้งพวกมันอาจจะท่องเที่ยวไปไกลตามแม่น้ำ เขตนอกชายฝั่งมักไม่ค่อยพบหรือบางเขตนอกชายฝั่งอาจพบได้บริเวณเกาะ

โลมาเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ฉลาดและมีสัญชาตญาณที่ดีเยี่ยม ความเฉลียวฉลาดของโลมาเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป นักวิทยาศาสตร์ศึกษาพบว่าสมองของโลมามีวิวัฒนาการมากกว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นอย่างเช่น ลิงชิมแปนซี บางรายงานพบว่าโลมาปากขวด มีอัตราขนาดสมองต่อขนาดร่างกายสัดส่วนเป็นรองแค่เพียงมนุษย์เท่านั้น ที่สำคัญโลมาถือเป็นตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของท้องทะเลและแหล่งน้ำที่โลมาอาศัยอยู่ เพราะในแต่ละวัน โลมาต้องกินปลาเป็นจำนวนมาก หรือประมาณ 4-9 เปอร์เซ็นต์ต่อน้ำหนักตัว ฉะนั้น วิธีชีวิตของโลมาจึงสัมพันธ์ต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและแม่น้ำ จากความสำคัญของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะ โลมาและวาฬ ซึ่งเป็นสัตว์สงวนคุ้มครองตามบัญชี Appendix I และ II ในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ชนิดสัตว์ป่า และพันธุ์พืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือ "ไซเตส" ซึ่งในปัจจุบันจำนวนประชากรโลมาในประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤต